

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ {Тези}

Чупрій Л. В.

кандидат філософських наук, доцент

- Дані соціологічних досліджень засвідчують, що рівень патріотизму українських громадян є **недостатньо високим**. За даними опитування проведеного Українським центром економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова у 2007 р на запитання «Чи вважаєте Ви себе патріотом України?» 44,2 % респондентів відповіли «так», 35,6 % «скоріше так», 9,7 % «скоріше ні», 4,3 % «ні», 6,2 % «важко відповісти». Згідно результатів соціологічного опитування, що проводилося Центром соціальних досліджень «Софія» в серпні 2007 року, 40% українців хотіли б виїхати за кордон. Ще кожен шостий громадянин України бажає емігрувати назавжди. Кожен десятий опитаний зовсім не пишається своїм громадянством, «скоріше не пишається» і того більше - 17,2% . У цих умовах постає необхідність розв'язання на державному рівні найгостріших проблем, пов'язаних з вихованням патріотизму та формування національної свідомості населення України як основи консолідації суспільства і зміцнення держави.
- Особливу увагу потрібно приділяти саме молоді. Виховання молоді на кращих прикладах життя борців за становлення української державності є одним з найбільш важливих шляхів формування історичної пам'яті. Патріотичне виховання молоді сприяє конструюванню національного історичного нарративу через донесення до молоді **правдивої інформації про героїчне минуле українського народу та звільненню історії від ідеологічно заангажованих**, а то й відверто маніпулятивних трактувань радянсько-імперської доби.
- Організуючи виховну роботу з патріотичного виховання, потрібно враховувати, що в Україні історично

склався широкий спектр регіонально-політичних та регіонально-культурних відмінностей, існує неоднозначне ставлення населення до багатьох подій минулого та сучасності. Саме патріотизм, громадянськість повинні об'єднувати українців, зберегти те, що протягом століть було нашою метою, – незалежну державу. Одним із важливих об'єднувачих чинників у суспільстві може слугувати збереження культурної та історичної спадщини, що підтверджується даними соціологічних досліджень, що наводить Центр Разумкова. Так, на запитання «Який із п'ятих зазначених чинників найбільше об'єднує або може згуртувати народ України в єдину спільноту?» 8,1 % респондентів відповіли – «Знання і розуміння української культури та мови», 11,5 % – «Спільна культурна й історична спадщина», 11,5 % – «Спільні політичні принципи й ідеї», 28,2 % – «Рівні права і співіснування в рамках однієї держави (України), 33,4 % – «Прагнення до істотного підвищення добробуту всіх громадян України», 7,3 % – «Важко відповісти».

- Основними державними інституціями, що забезпечують питання формування і реалізації державної політики у сфері патріотичного виховання молоді є Міністерство освіти та науки, Міністерство у справах сім'ї, молоді та спорту, РНБО України, Міністерство оборони, Інститут проблем виховання Академії педагогічних наук України та інші. На жаль недофінансування основних програм міністерства в останні роки значно погіршило стан справ в цьому напрямку. Також потрібно відмітити низький рівень інформаційно-пропагандистське забезпечення патріотичного виховання молоді. В ЗМІ досить мало матеріалів які б висвітлювали героїчні сторінки української історії, на яких молоді могла б вчитися, на багатьох програмах транслюються передачі, що відображають імперське минуле Російської Федерації. Подібні тенденції спостерігаються і у вітчизняному

кінопрокаті, який заповнений здебільшого російськими та американськими фільмами, які пропагують цінності зарубіжних країн. На жаль фільмів вітчизняного виробництва, які б виховували молодь на кращих зразках української історії на сьогодні досить мало.

• Для подолання вищезазначених проблем потрібно здійснити ряд наступних кроків, зокрема:

- **Удосконалити нормативно-правову базу** патріотичного виховання молоді шляхом розробки і затвердження Загальнодержавної концепції національно-патріотичного виховання молоді та інших відповідних нормативно-правових документів.

- **Створити єдиний координаційний центр** під патронатом Президента України для забезпечення ефективного здійснення патріотичного виховання молоді з залученням представників відповідних міністерств та відомств, громадських організацій, ЗМІ. Сприяти посиленню співпраці органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями національно-патріотичного спрямування.

- **Створити механізми економічного стимулювання** суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють підтримку заходів неурядових організацій, спрямованих на патріотичне виховання молоді.

- **Розробити та реалізувати місцеві і галузеві програми патріотичного виховання** молоді центральними й місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

- **Активізувати інформаційно-пропагандистське забезпечення** патріотичного виховання молоді шляхом розроблення рекомендацій щодо посилення патріотичної спрямованості програм радіомовлення та телебачення, матеріалів друкованих засобів масової інформації.

- **Здійснити підтримку виробництва вітчизняної кінопродукції**, видання творів, постановки спектаклів,

спрямованих на патріотичне виховання підростаючого покоління.